







John Golob:

## Na pririji

Konec.

"Prav lepo je tu. Vse drugače kot je bilo. Ali se spominjaš tistega viharja, Frank?"

"O da! Neustotkrat sem mu bil že hvaležen, ker mi je dal priložnost se seznaniti z osebo, katero sedaj ljubim brez vse."

"Ti pa zmeraj pripominjaš kaj smešnega," se ona pošali.

"Mogoče, kljub temu je resnično."

Ko se vrne v kabino, on zagleda peč, ki ga je spominjala, da bo treba tudi še kaj jesti.

"Ali si lačna, Kristina?"

"Ne, nisem. Sem zjutraj doma jedla," pravi stoječa sredi sobe.

"No, in sedaj mi hočeš povedati, da od zjutraj pa do sedaj, ko je že pozno popoldne, med tem časom pa jezdit petintrideset milj, da nisi lačna? Tako aramejska pa vendar ne smeš biti pri meni!"

"Resnica, Frank, včasih jez-

dim celi dan, ne da bi kaj drugega vzela s seboj kot vodo."

"Pa včasno bova nekoliko jedla!"

Ona stopi takoj k peči. Frank pa reče: "Le počasi, Kristina, gostom bom jaz stregel."

"Pa jedla ne bom, ako meni ne prepustiš, da bi priredila. Velikokrat si že jedel, ko sem jaz kuhala," se ona odreže.

"Ako je tako, se bom pa učil."

Med jedjo se ona ozre skozi okno ter vzklikne: "Iti moram! Glej, kako je že solnce nizko, že opazila nisem, da je tako pozno!"

Namenil se je iti z njo, pa ji tega ni hotel povedati samo zato, da je bilo slovo bolj popolno. Poslovila sta se kot zaljubljenca. On je šel po konja, a v resnici je prignil tudi svojega.

"Ali bom imela dva konja za nazaj?" se ona začudi.

"Veš, da ne pustim kaj takega, da bi šla sama domov, ker noč bo prej kot prideš domov."

"Torej si se hotel nekoliko pošaliti, ker nisi hotel prej povedati!"

"Ne ravno tisto, ali pravi sem se. Enkrat sem bil še tako mišlil, da bom šel doli, zato grem pa sedaj, da ti ne bo dolgčas."

"O, kako lepo," reče ona radostno. "Kako bode doma vesel!"

V tem sta zajahala in oddirjala. Ko prideta na grič, se ona ozre in gleda nazaj po dolini.

"Kaj si opazila, Kristina?"

"Nič posebnega: samo prostor ogledujem. Kako kratkocasa se mi vidi ta dolina. Nisi mogel dobiti lepšega kraja kot si ga. Gotovo boš nekdanji nosen nanj."

"Lepo bi bilo, ako bi bila tudi ti z menoj," odgovori Frank šaljivo.

Kristina ni hotela na to nič odgovoriti, ampak vzpodbodila je konja, da je bila hitro v veliki razdalji od Franka.

Potem se on obrne konja in počene za njo. Takoj je videl, da se razdalja vedno daljša. Spoznal je, da ona želi imeti dirko. Njen konj je bil dober tekmecek vsakemu, zato je pričela, da bi se potem prav živahno smejala. Ko je videl, ako se bolj ne pož-

ri, da je sploh ne dohitel, je dal Danu razumeti, da želi hitrost. Po precej dolgi tekmi jo je vendar dohitel; in ko je videla, da je že blizu, je nalašč obrnila konja proti njemu, se prav nagajivo smejala in pripominjala:

"Nikdar bi me ne dohitel, ako bi jaz vztrajala. Tudi ako bi šli okrog sveta, pa se ti nisem hotela zameriti."

"Prišel sem se že bati, da boš padla, pa sem videl, da si se dobro držala."

O mraku sta prišla domov. Ona je takoj pred hišo izpustila konja ter hitro šla naznanit, kdo je prišel.

Frank pa je gnil naprej konje, da jih zapre.

Čarli je ravno popravljal sedlo, ko je zagledal Franka. Deček je takoj vse pustil ter hitel prijatelju nasproti. Brown jih je pričel klicati.

"Le pojdi, Frank, imam še nekaj urediti, potem tudi jaz pridem," pravi Čarli.

Segli so si v roke. Brown je pričel izpraševati, nakar je Frank odgovarjal, da mu gre vse lepo gladko. Sena da ima dovolj za zimo v hiši jih je že čakala večerja. Po večerji so sedli v salonski sobi in se pogovarjali o živinoreji. Pogovor je tudi manesel na živinške tatove. Brown se je izrazil, da se mu dozdeva, da nekdo živino krađe.

"Skoraj se mi zdi, da sem na pravem, ali nisem pa še popolnoma gotov. Treba se je prepričati, in zato sem tudi preskrbel, da bom imel priložnost," reče Brown.

"Ali se tudi kaj takega godi tod okrog?" izprašuje Frank.

"Sežal je bil mir že dolgo časa, tako, da smo že skoraj pozabili na to. Izgleda pa, da se je že zopet organizirala neka banda, ki vrši ta posel," pravi Brown v zaničevalnem tonu.

"Prav nič ni bilo presenečenja, ako bi se veliki Bill kaj takega mislil, samo, da bi se maščeval," se oglasi mati.

"Jaz sem takoj tistokrat kaj sličnega pričakovala in sem velikokrat mislila o tem," ji pomaga hči.

"Dokler ni dokazov, ni govoriti," reče Brown, ter vstane. "Drugi so mu sledili, ker to je pomenilo, da je čas iti k počitku."

Po malem slovesu rano drugo jutro Frank odpotuje. Prišel je domov že predpoldnem.

sto. Čim je vse prodal, je namenjal sloto, za kar je prejel precejšnjo vsoto denarja. Nakupil si je vsakovrstne potrebščine za reč. Sedaj je namenjal narediti ograjo okrog svojega sveta, napraviti hlev in drugo. Misli si je, da sedaj je pa že precej premožen. To apomlad je bil tako zaposlen kot še nikdar prej. Kadar je imel priložnost, je bil takoj v potoku, ker je vedel, da to največ nese.

## XII.

Nekoč sta prijezdila Brown in Kristina na reč, a Franka ni bilo nikjer. Nekaj časa sta čakala, potem opazovala okrog, a ko Franka le ni hotelo biti, sta odšla. Oba sta bila jako presenečena. Rojile so jima po glavi vsakovrstne misli. "Le kako si je Frank mogel vse tako urediti v tem kratkem času?" je premišljeval Brown.

"Kaj mislite o tem?" ga vpraša Kristina.

"Čudno se mi vidi, kje je fant dobil toliko cvenka, da je vse tako uredil, in ima toliko živine," on odgovori bolj sam sebi.

Oba sta bila skoraj prepričana, da mora živino krašiti, ali spregovoriti ni hotel nobeden. Zato se je Kristina namenila, da odsedaj naprej ga bo opazovala.

Par dni pozneje je že zopet jezдила proti Frankovemu domu. Gledala je od daleč a videla ni ničesar izvanrednega. Šla je počasi bližje, in ko je pogledala konja v potok, da ga prekoraci ter se napije, se pred njo zravna Frank:

"Tako nedadoma si me presenečila. Ali si vedela, da sem tukaj?"

"Ne, nisem! Zašla sem po naključju. Kaj misla tu?" pokaže na ležeče predmete.

"To je nekaj izvanrednega. Stopi s konja, ti pokažem, kako se to pridobiva!" reče on.

Kristina skoči s konja, Frank pa prične delati. Ko je dogotovljeno, ji pokaže, in pred očmi se ji zabliži sloto. Takoj je razumela: Vedela je, da ga je obdolžila po nedolžnem.

"Kako kramo! In kako si to našel?" ga ona vprašuje, obenem pa brska po situ.

Ko ji pove vse dogodek, vzklikne ona z veseljem obrazom: "Torej si vendar našel areč!"

"Imam srečo v nekaterih rečeh, ali potrebujem pomagala. Popolnoma sem zmogel, da bi te vzel v svoje varstvo, Kristina. Ali bi se to ne moglo zgoditi sedaj," ji prigovarja in jo potegne narahlo za roko bližje sebi ter ji gleda ljubeznivo v oči.

"Jaz sem zadovoljna, samo ako starši dovolijo," odgovori ona in nabere ustnice za poljub. Frank se prikloni, jo poljubi, potem pa odkorakata proti hiši.

Proti večeru prijezdita na Brownov reč. Brown je imel nekoliko bolj slab pogled na Franka kot prej, ali včasno je bil z veseljem sprejet, kot navadno.

Frank prične takoj spraševati, kako je z živino ter ako so v resnici bili tatovi na delu.

Brown je pritrdil, a ni hotel kaj veliko naprej govoriti.

Frank pojasni, kako je zalobil Billa in kaj je napravil z njim. Brown ga pogleda od strani in prične: "Ti bi ga ne smel pustiti. Ali ne veš, da na zapadu med živinorejci je običaj, da se vsak živinaki tat obesi, kar hitro se mu dokaže krivda. Od sedaj naprej se le pazi, kar mu ne daš več priložnosti, da bi odnesel pete."

"Jaz sem si mislil, da je dovolj, kar sem naredil in da gotovo ne bo več kaj takega skušal," se Frank opravičuje.

V tem pa Kristina prične vrečico in jo da očetu reči: "Papa, ako uganete, kaj je tnotri, vam dam poljub."

Brown poskuša, pa nikar ne more uganiti.

"Pa ga dam vam vse eno, vidim, da ste poskušali uganiti se ona laskavo nasmeje ter poljubi. Nato odveže vrečo in pred njimi se zasveti zlati.

"Odkod pa to? Kje si doblja?" vprašuje Brown, ko stoji v vreči.

Kristina pogleda Franka, ki bi hotela reči, naj on pove, kod prihaja.

Brownu se je šele sedaj zjnilo, da je vedel, odkod vse to kar je videl na Frankovem domu.

"Dobro si zadel Frank, in to ti ni žal, da si prišel na gori," pravi Brown.

"To se razume, da mi ni nič ali, da bom tako izvrstno uspeš pa tudi anjal nisem nikdar. Moja stvar je že, po kateri hrepenim, in to je žena!" se korno izrazi Frank.

Brown pokima in odgovori: "Tisto boš pa tudi gotovo dobi."

Frank zbere skupaj vse pšugum in nadaljuje: "Želim, ne zamerite, ako povem, da glavno to, za kar sem prišel, li, da vprašam za Kristino. Ona dva s Kristino sva že itak o tem govorila, in sedaj je odvisno vaju, ako mi bo še ta sreča dana."

Kristina je sedela na stolu, ko je nekaj šivala. Akorav je vedela, da bo prišlo do tega, je postala rdeča kot kri. Naliko je je bilo sram in nekoliko se je bala, če je komaj prišla odgovoriti od očeta na Frankovo prošnjo.

Oče se pa odkrito nasmeje: "To ni za mene nič novega, vse to sem pričakoval. Zato terjajo sva že o tem govorila, ako se vidva ljubita, se razumda se želita tudi vzeti. Midu nimava nič proti temu."

Frank je bil tako vesel, da takoj vedel, kaj bi naredil. Šel je kvišku, sezel Brownu roko, potem zopet mater, nakar je prišlo h Kristini, ki je med tem že vstala s sedeža, in poljubil v navzočnosti roditeljev, rekoč: "Nikdar nisem pričakoval, da ima prerijsko življenje, moč, da more človek doživeti tako veselo, kot sem ga jaz."

## RAD BI IZVEDEL

za svojega bratranca Petera Dolavčiča, doma iz vasi Dolavčice, Vrbovo, na Dolenjskem. Iz rega kraja v Ameriko je prišel leta 1904. Za njega bi rad vedel njegov bratranec. Želi da se mi takoj prijavi. Jos. Margelj, Box 424, Mullan, Idaho.

# ZASTAVE

AMERIŠKE, SLOV. HRV. — SIGURNO 25% CENEJŠE  
REGALJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, KAPE, UNIFORME, ITD. KOD DRUGOD  
VICTOR NAVINSEK  
331 Grove St., Concord, Mass.

## Treje skupne potovanja v Jugoslavijo.

Ker sta se naši prvi dve letošnji skupni potovanji izvršili v popolno zadovoljstvo vdeleženih potnikov in ker dobivamo nova povpraševanja po prihodnjem skupnem potovanju, smo se odločili, da pridemo prihodnje skupne potovanje

s priljubljenim parnikom Francoese linije:

## PARIS

ki odpluje iz New Yorka na

15. AVGUSTA T. L.

Kakor na dosedanjih skupnih potovanjih, se bodo tudi to pot odile našim potnikom razne posebne ugodnosti. Zato se nudi najlepša prilika vsem onim rojakom, ki so se to potanje namenjeni v domovino, bodisi le na obisk ali za stalno.

Za vse nadaljnja pojasnila o tem potovanju, kakor tudi o drugih parnikih in linijah ter o potniških zadevah v splošnem, se obrnite na

## SLOVENSKO BANKO

## ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

70 — 9th Ave. New York, N. Y.

# MEDVLADJE

SOCIALEN ROMAN.

Spisal Jože Pahor.

(Dalje.)

— Zanimarjeno, kaj ne? — je vprašala Grudnovka grofico in že tudi sama odgovarjala. — Čisto naravno, ko ni gospodinje in ne — gospodarja!

— Vsa tvoja hvala me ne prepriča, tvoja zgovornost, kako je prijazno to ali ono in kakšnega gospodarja ima! — se je branil Rojnik.

— Star, zakrknjen grešnik sem. Treba bi bilo, da me potisneš nazaj, tja v prve hlače morda, pa bi še kaj zalegli dobri nauki. Tako pa ...

Smehljaj se je in pogledal Natalijo, ki ga je vztrajno opazovala.

— Ali ni res? — jo je vprašal in iskal vse drugega odgovora v nje očeh.

— Nekoliko težko bi šlo, — je odgovarjala s smehom, — preveč ste zrasli!

— In premalo v dobrem! — je takoj odvrnil. — Le prav me pogledite! — Zasukal je zdaj eno, zdaj drugo senco proti sestri. — Ali jih vidiš? — je vprašal. — Imas li še kaj srebrnih?

Oni dan se je bil pogledal zvečer v zrcalo in nenadoma zapazil ob ustnicah dve gubi, ki ju podnevi še ni bilo prav videti. Skoro ustrašil se je bil, prvič je začutil, kako se odmika mladost.

— Ko bi poštenje živel, bi ne šlo tako hitro! — je dejal s čisto določnim namenom in opazoval Natalijo. Toda ta ni hotela slišati; obrnila se je drugam in Rojnik ni videl njegovega obraza.

— Pa če se čutiš poklicana, — se je spet pošalil, — pa me le spravi na boljše pot! Morda bo šlo in koristno bo tudi!

Z balkona so se odpravili drugam in Rojnik se je polagoma udal. Ko so ga prišli čez uro klicati, naj bi šel v trgovico, se mu ni prav nič mudilo. Zgovoreni je bil, se šalil z Natalijo in je tudi že sklenil, da se hitro vrne iz strojarne. Vendar ga ni bilo precej časa in medtem je Grudnovka v resnici jela urejevati po sobah, kjer se ji je zdelo preveč narobe in nedostojno. Grofica ji je pridno pomagala in kmalu je bilo videti precej drugače. Našli sta tudi hlapca, zakaj tu pa tam je bilo treba prestaviti opravilo. Natalija je nabrala na vrtu zelenja in cvetja ter ga dela v vaze, ki so doslej samo lovile prah, da so se sobe napolnile s svežim krepkim vonjem.

Ko se je Rojnik vrnil, sta bili dami še vedno pri delu.

— Ali si zadovoljen? — je vprašala sestra.

— Seveda, saj je bilo potrebno! Da povem po pravici, saj včas tudi sam vzrojam, pa ne zaleže doti! Ali časa nimam, da bi se še s takimi rečmi ukvarjal!

Tudi popoldne sta dami urejevali Rojnikov dom in služabništvo je bilo do skrajnosti slabe volje.

— Morda bo pa nevesta? — so ugibali pozorneje in ogledovali grofico. Rojnik se je preoblekel, dan je bil izgubljen za vsakršno delo. Večerjali so na vrtu, ker je postalo v suhotah neznošno radi vročine. Rojnika je mikalo, da bi šel pogledat k Stani, pa se ni mogel odtrgati.

— Vi radi poje, — se je spomnila Natalija; — ali ne bi šli h klavirju?

Rojniku je bilo všeč in dobro mu je delo, da ga dekle tako natančno pozna.

— Od sestre ve vse to! — je pomislil in pogledal Albertino, ki je že vstajala.

— Dobro, pojdim! — je dejala in prišla grofica za roko. Šli so v hišo in Grudnovka je poskušala nekoliko peti. Rojnik je poslušal Natalijo in se čudil.

— Saj ste umetnica! — je dejal presenečen. — Nisem vedel doslej!

Godba ga je prevzela in omamljala, nič ni opazil, kdaj je sestra odšla in ju pustila sama.

— Kaj šel! To je zgolj spretnost! — je dejala grofica in prestala. Po kratkem pomisleku je dodala: — Obiščite nas, kadar pride v Gorico! Ali nas boste?

Rojnik je obljubil.

— Predstavila vam bom človeka, umetnika po božji volji! Oče, ded, praded, vsi so bili glasbeniki, le on da ne bo imel komu zapustiti dedščine, pravi. Prostovoljno je šel na bojišče, zdaj pa je bolan. Izreden človek, le tako mehak in nežen, da imate sočutje z njim!

Rojnik je slutil znanje, ki bi se lahko razvilo.

— Mlad? — je vprašal kratko.

— Nekaj starejši od mene!

— Ali je mnogo pri vas?

— Kadar koli ima čas, je za menoj.

Rojnik se je nasmešnil.

— In vi? — je vprašal nato s poudarkom.

— Ali ste mu prijazen?

— Kakšno vprašanje!

— Imate prav! Nisem vprašal tako, kakor sem mislil. Ali smem govoriti odkrito?

— Zakaj ne?

— Po pravici mi povejte, ali bi ga mogli ljubiti?

Sklonil se je bliže in vprašal tiše. Ustni sta dekletu podrtjevali, komaj vidno, ko ji je zrl v oči.

— Ne! — je dejala vznemirjeno in segla z obema rokama na tipke. Rojnik je uzri belino njenega vrata, spreletelo ga je po vsem telesu, kri mu je vakpela, objel je s silo dekle in se ji vnesel na ustne. Natalija se ni branila, bila je presenečena in brez moči v njegovih rokah. Šele ko je začutil Rojnik ves nje sifni drget, se je naglo iztrezil in vzravnil. Strmela je s svojimi očmi vanj, kakor bi hotela zvedeti nekaj važnega, nenavadnega. Ves obraz ji je bil še poln nemira in začudenja.

— Godba je kakor vino, — je spregovoril Rojnik; — upijani me!

V dekletu pa je še vedno trepetalo, vedno ostreje kakor mučna disonanca, ki se ne more preliti v soglasje, kamor teži z vso silo. A ni bilo besede, ki bi bila pomirila nje razglasje.

— Upijani me! — je ponavljala in si skušala razložiti. Razumela pa je le toliko, da je prepad med Rojnikovim besedo in njenim občutjem in pričakovanjem. Mehanično je vzela zvezek not in obračala liste po njem in Rojnik ni zapazil, kako je kanila solza med liste.

Od zunaj nekje pa je prihajala topla sapa glasove fantovske pesmi, kaj fantovske, deške, iz nerazvitih gri in mehke, polne nepopolne milobe.

3.

Drugo jutro je bil Rojnik že zgodaj v strojarni in je opazil pogled, ki mu miso biti nič kaj po godu. Prvi trenutek mu ni bilo jasno, zakaj neki; potem pa se je spomnil odslovljenega delavca. Zgodilo se je namreč, kakor so pričakovali, pozvan je bil k vojakom.

— Eden več ali manj, kaj zato? — je čul tvorničar za seboj. — Ljudi je tako preveč!

Delavec je razlagal drugim, kakor bi bilo to samoobsebi umevno. V resnici je očital in Rojniku je pognalo kri v obraz. Obrnil bi se, pa mu je bilo, kakor da ga kdo tišči za tilnikom s železno roko. Pogledi mož so ga bical in umaknil se jim je naglo. Cesar prej niti pomislil ni, to je stopilo zdaj živo predenj; delavca je izročil krvnikom, očeta, sočloveka, ki bi ga lahko bil obranil! Kes se je zbudil v njem, ne radi onih grozečih oči, temveč radi lahkomišelnosti, s katero je to bil napravil. Šele zdaj je prav začutil nasprotje, da je on sam, brez rodbine in precej mlajši, doma, medtem ko je moral oče treh otrok po njegovih krivdi bogve kam, morda v smrt.

Stopil je na dvorišče in se srdil sam nase. Opazil je hlapca, ki je vprezal neosnaženega konja, in se zneel nad njim, kakor bi se še nikdar ne bilo zgodilo kaj takega. Hlapec je osuplo gledal in se tiho vprašal, kakšen slodej ga je neki obšel. Počutil se je in gledal, da čimprej izgine gospodarju izpred oči.

— Kaj pa to pomeni? — je vprašala sestra, ki je bila prišla medtem z vrta. — Kaj te pa jeziti?

S prijazno besedo nič ne opraviš! — je mrmljal Rojnik in zakrival pravi vzrok. Sestra pa je skušala izvit iz njega, zakaj je bila grofica sinoči tako molčeča.

— Tudi v cerkvi se je danes dolgo zamotila; doslej je še ni nazaj!

Rojnik je zganil z rameni; to poizvedovanje mu je bilo silno neprijetno.

(Dalje prihodnja.)